

Харківський національний університет Повітряних Сил
імені Івана Кожедуба

Групове заняття № 2
з навчальної дисципліни
“ІСТОРІЯ ВІЙН ТА ВІЙСЬКОВОГО МИСТЕЦТВА”

Змістовий модуль 1. Заняття 2.
Воєнна організація і воєнне мистецтво часів
Середньовіччя та XVII-XIX століть.

Групове заняття № 2
з навчальної дисципліни
“ІСТОРІЯ ВІЙН ТА
ВІЙСЬКОВОГО МИСТЕЦТВА”

Змістовий модуль 1. Заняття 2.
Воєнна організація і
воєнне мистецтво часів
Середньовіччя та XVII-XVIII
століть.

Навчальні питання ■

- 1. Лицарство. Столітня війна між Англією та Францією(1337- 1453 роки).**
- 2. Північна війна. (1700-1721роки).**
- 3.Фрідріх Великий. Семилітня війна (1756 – 1763 роки).**
- 4. Наполеонівська армія.**

Література

- 1. Історія війн та військового мистецтва. Посіб. – Х.: ХУПС, 2020.**
- 2. Історія війн та військового мистецтва. З війн стародавнього світу до другої світової війни. Навч. посіб. – Х.: ХУПС, 2010**
- 3. Куцька О.М., Пашковський В.В., Кіт А.І. Короткий курс історії воєнного мистецтва. (З давніх часів до другої світової війни). – Львів: ЛІСВ, 2006.**
- 4. Болсуновський Л.І. Воєнна історія. Ч. 1. Навч. посіб. – Одеса: ВА (О), 2006.**
- 5. Історія війн і військового мистецтва. Том 1. Л. Войтович. Харків «Фоліо» 2017 р.**

1. Лицарство. Столітня війна між Англією та Францією (1337- 1453 роки).

Лицар – професійний, спадковий воїн, володар лену.

Повністю броньований лицар сидить верхи на боронованому коні з довгим (до 5 метрів) ударним списом з листовидним пером трикутної форми або багатогранної форми шириною до 5 см.

Польова битва перетворилася у лобове зіткнення вершників, яке розпадалося на безліч індивідуальних поєдинків.

Обладунка лицаря

Баданет

Топхетъм

ѣрмет

Шолом

Намисто

Паручні

Нагрудник

Надокітники

Набедренняк

Поножі

Розмалюй лицаря.

З'явилося така тактична одиниця, як коп'є. Воно складалося з лицаря, зброєносця, кінного та пішого лучника, пішого списоносця.

Лучники

використовували англійські луки, які були довжиною до двох метрів, їх стріли летіли на 200-250 метрів, а на 100 метрів вражали будь-яку ціль, пробиваючи обладунок. При цьому прицільна скорострільність сягала 10-12 пострілів на хвилину.

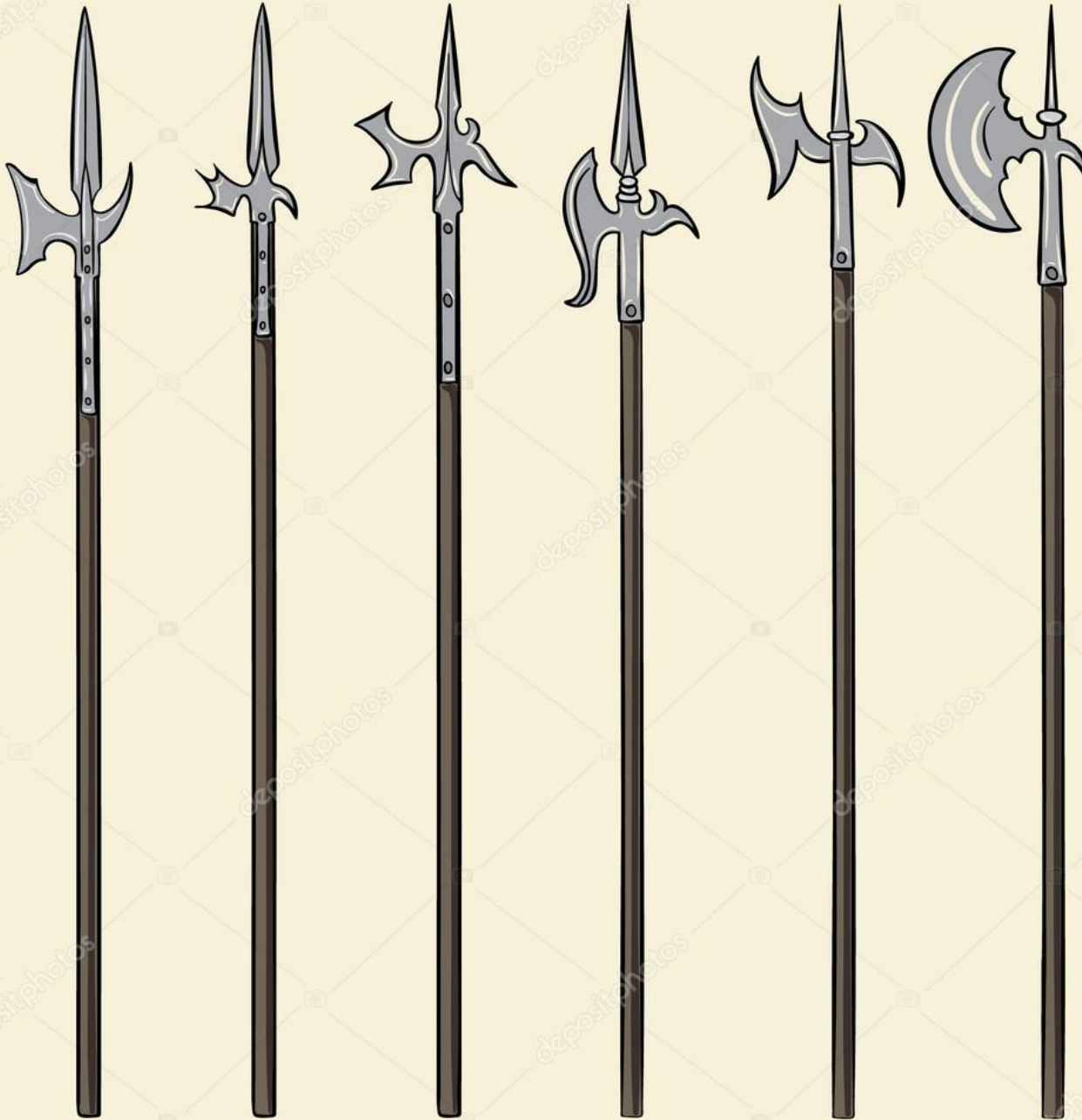

Арбалетники

використовували арбалет — лук з прикладом-ложем, який натягувався за допомогою спеціального пристрою, що дозволяло йому прицільно метати болти (стріли з потужними кованими наконечниками) на віддаль до 300 метрів. Арбалетники мали при собі запас болтів до 12 одиниць.

Алебарда

Піхотинець міг дістати кінного лицаря алебардою – сокира на довгому руків'ї з пером-лезом списа та бойовим крюком, яким можна було зачепити виступи панцира і стягнути вершника з коня.

Столітня війна 1337 – 1453 роки.

Причини війни

Війна розгорілася за територією Франції, якою з XII ст. володіла Англія.

Англія і Франція боролися за вплив у багатій Фландрії:

феодала Фландрії були вірними васалами Капетингів, а фландерські міста намагалися розвивати торгівлю і економічні зв'язки з Англією

Перший період війни (1337–1380 рр.)

- Володіння англійського короля на 1337 р.
- Дії англійських військ
- Дії французьких військ
- Території, які відійшли до Англії за миром у Бретіні 1360 р.
- Території та міста, які залишилися в англійців на кінець XIV ст.
- Район селянської війни у Франції 1358 р. (Жакерія)
- Межі поширення повстання селян на чолі з Вотом Тайлером в Англії 1381 р.

Другий період війни (1415–1453 рр.)

- Похід англійського війська 1415 р.
- Володіння герцога бургундського на 1429 р.
- Межі територій, що перейшли під владу англійців і бургундців на 1429 р.
- Облога англійцями Орлеана (кінець 1428—середина 1429 рр.)
- Дії французького війська на чолі з Жанною д'Арк
- Місця та роки найважливіших битв, що закінчилися перемогою:
- X 1415 англійців
- X 1429 французів
- Район міста Кале, що залишився в руках англійців після війни

Масштаб 1:10 000 000

Битва при Креси

https://ru.wikipedia.org/wiki/Файл:Battle_of_crecy_froissart.jpg

Едуард III

Філіп IV

Битва при Кресі

26 серпня 1346 року

Англія

32 тис воїнів
4 тис кавалерія
28 тис піхота

Король Едуард III

Франція

50 тис воїнів
10 тис кавалерія
40 тис піхота

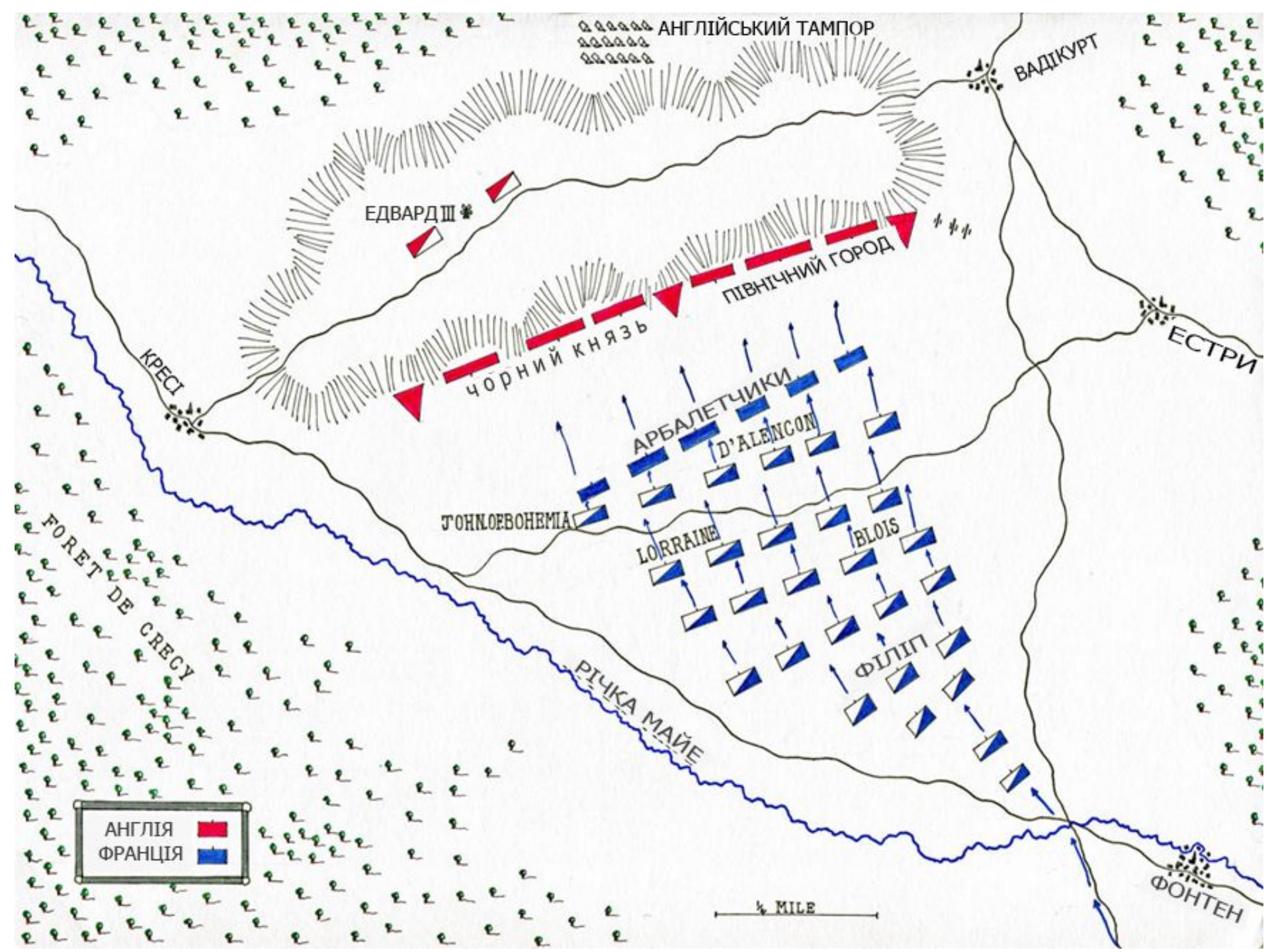
Король Філіп IV

Здійснили довгий перехід та вступили в бій втомлені.

Лицарі потоптали свою піхоту.

Король втік з поля бою.

Втратили 1.5 тис лицарів та 10 тис піхоти.

АНГЛІЙСЬКИЙ ТАМПОР

ВАДІКУРТ

ЕДВАРД III

ПІВНІЧНИЙ ГОРОД

ЧОРНИЙ КНЯЗЬ

ЕСТРИ

КРЕСІ

АРБАЛЕТЧИКИ
D'ALENCON

ДОННОВОНЕМІА

LORRAINE

BLOIS

ФІЛІП

РІЧКА МАЙЕ

FORET DE CRECY

ФОНТЕН

АНГЛІЯ
ФРАНЦІЯ

1/4 MILE

Підсумки війни

- 1) Англійців було вигнано з території Франції.
- 2) Прискорився процес об'єднання Франції.
- 3) Влада короля зміцнилася.
- 4) В Англії після війни Червоної та Білої троянд на троні затверджується династія Тюдорів.
- 5) В Англії посилюються позиції парламентаризму.

2. Північна війна (1700-1721роки).

Північна війна 1700-1721 роки.

УСЛОВНЫЕ ОБОЗНАЧЕНИЯ

- Государственные границы в 1700 г.
- Десант Карла XII в Данию в 1700 г.
- Действия русских войск до 1709 г.
- Действия шведских войск Карла XII
- Действия саксонских войск
- Места и даты важнейших сражений
- Поход русской армии в 1708 - 1709 гг. к Полтаве
- Поход Карла XII в 1707 - 1709 гг. к Полтаве
- Бегство Карла XII в Турцию
- Действия русских войск в 1709-1721 гг.
- Прусский поход Петра I
- Территория, отошедшая к России по Ништадтскому мирному договору 30.8.1721 г.

РОСІЙСЬКО-ШВЕДСЬКА ВІЙНА

A historical painting depicting the Battle of Poltava. In the background, the city of Poltava is visible with its distinctive red-roofed churches and towers. In the foreground, a large battle is taking place on a riverbank. Smoke rises from the battlefield, and soldiers are visible on horseback and on foot. The sky is filled with dark, dramatic clouds.

ШВЕДИ ПІД ПОЛТАВОЮ.

Карл XII та його військо біля фортеці над Ворсклою

Карл XII

Петро I

Полтавська битва

Визначна баталія під час Північної війни між арміями Карла XII та Петра I. Відбулась 27 червня 1709 року поблизу Полтави.

Сторони		Військові сили		Втрати	
Шведська імперія	Московське царство	8 200 піхоти,	25 000 піхоти,	близько 10 тис. вбитих та поранених	близько 4.5 тис. вбитих та поранених
<u>Військо Запорозьке</u>	Калмицьке ханство	7 800 кавалерії,	12 000 кавалерії,		
Військо Запорозьке Низове	Військо Запорозьке	4 гармати	78 гармат		

Полтавська битва мала далекосяжні наслідки і для всієї Європи. Шведський історик Петер Енглунд зазначає:

Від дня Полтавської битви закінчився період шведського панування, Московське царство почало звільнятися від свого старого ворога, могутнього сусіда, який закривав вихід до Балтійського моря. Водночас, Полтавська битва стала колосальною катастрофою не тільки для Шведської імперії, але й для Європи; вона зламала колишній баланс влади, — могутність після Полтави переходить від Шведської імперії до Московського царства, яке міцніє і перетворюється у велику державу.

Полтава 1709

0 500 1000 m

(1)

Санкан

На російську
кавалерію
полюють шведи

Російський
склад

Малоя
Будішт

18 батальйонів
піхоти плюс 109
за даними кінноти

Малоя
Павленський

Roos

Ганс
Гохман

Яковецький
ліс

Полтава 1709

0 1 2 km

(2)

Ганс Гохман

Мета: вихід до
Балтійського моря

Північна війна 1700 – 1721 роки.

Передумови:
закінчення
війни з
Туреччиною;
створення
Північного
союзу.

Хід війни:

1700р.- «Нарвська конфузія»
1702р.- Нотебург(Оріх)
1703р.-Ніеншанц, заснування
Петербурга
1704р.-Дерпт, Нарва
1708р.-битва під Лісною
1709р.-Полтавська битва
1711р.-Пруський похід
1714р.-Гангутській бій
1720р.-битва у острова
Гренгам
1721р.-Ніштадський мир (Росія
отримує Приалтику,
частину Карелії з
Выборгом.

Військова реформа:
створення регулярної
армії;
перетворення у
гвардію
Преображенського і
Семенівського полків;
навчання офіцерського
складу;
будівництво
металургійних
заводів.

ПІДСУМКИ ВІЙНИ:
Росія отримала вихід
До Балтійського
моря;
зміцнила
міжнародний
авторитет Росії;
Росія стає імперією;
Росія – морська
держава.

3. Фрідріх Великий. Семилітня війна (1756 – 1763 роки).

Фрідріх Великий

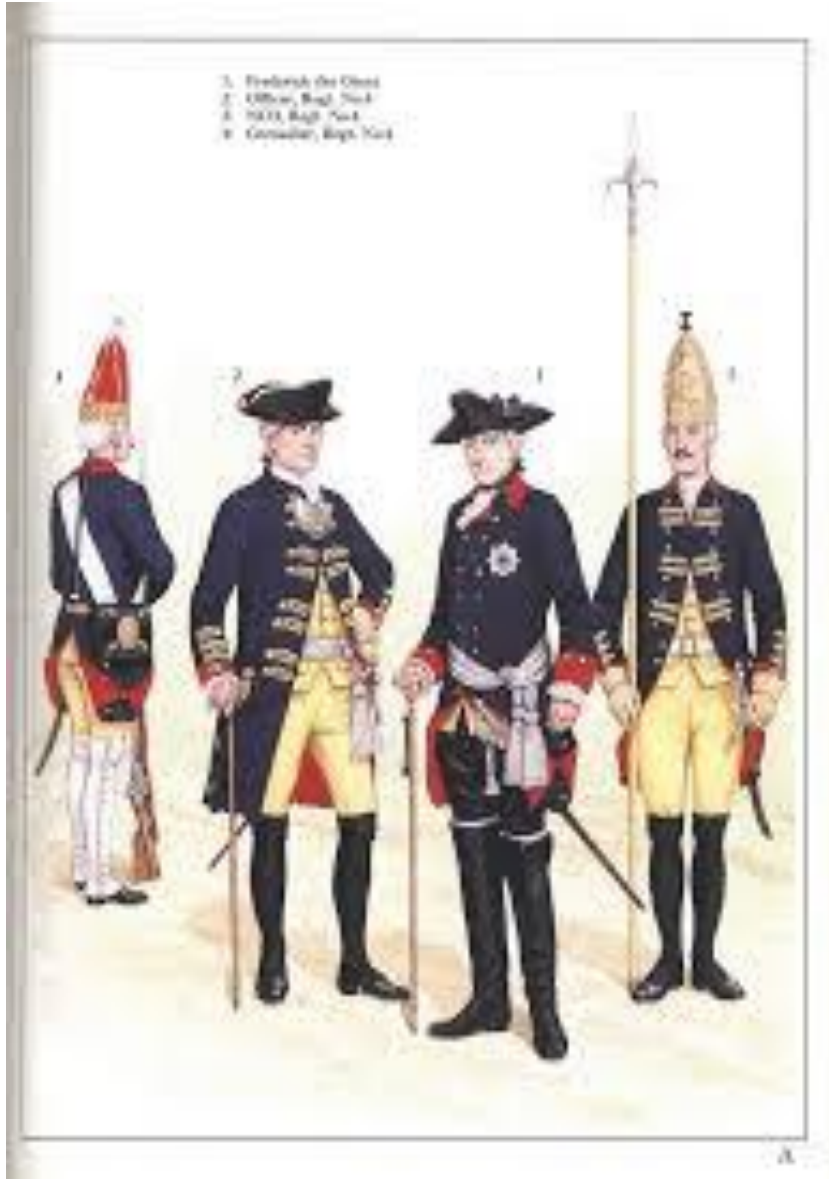
Пруська підготовка

Пруська дисципліна

Прусські офіцери

Наступали стріляючи

Пруська кавалерія

Прусська артилерія

Napoleon's Europe
The Arms and Armies of the Napoleonic Wars

NAP0554-562 Napoleonic Prussian Foot Artillery - 2nd Brandenburg

Семирічна війна (1756—1763).

Фрідріх Великий

В середині 50-х років XVIII століття в Європі склалися 2 коаліції.

- 1. Австрія, Росія, Франція.**
- 2. Пруссія та Англія.**

Війну почав прусський король Фрідріх Великий. Російська армія почала активні дії у 1757 році, зайнявши міста у Східній Пруссії .

Головні діючі особи

Пруський
король
Фрідріх II

Російська
Імператри-
ця
Єлизавета
Петрівна

Георг II
король
Англії

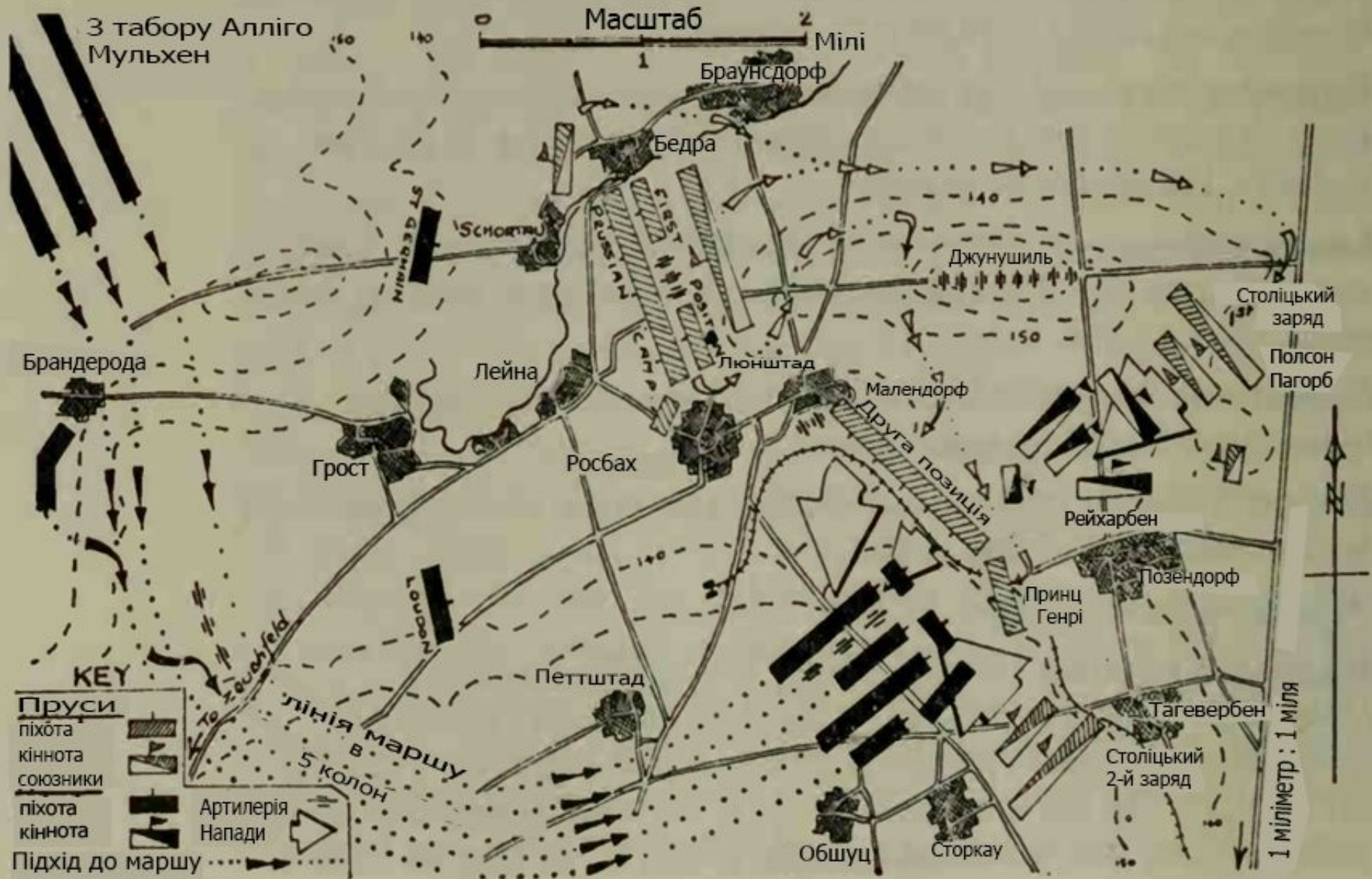
Австрійська імператриця
Марія Терезія

Людовик XV, король
Франції

Росбах

5 листопада 1757

Битва при Росбахе – відбулась 5 листопада у с.Росбах в Саксонії,у ході семирічної війни між військами прусського короля Фрідріха Великого, який мав у своєму розпорядженні 24 тис солдат та 72 гармати та Англії з одного боку і коаліцією у складі Франції, Росії та Австрії з іншого боку. Французько – імперська армія під керівництвом принца Субіза і принца Сакасен – Гильдбургаузенського (42 тис солдатів,109 гармат).
Втрати : Пруссія: 169 вбитих, 379 поранених. Імперська армія: 5 тис вбитих та поранених, 5 тис. полонених.

Підсумки війни: війна закінчилась перемогою англо – прусської коаліції. Пруссія отримала права на Сілезію та графство Гляц. Розпочався процес об'єднання німецьких земель на чолі з Пруссією.

Франція втратила практично всі колоніальні володіння в Америці, частину колонії в Індії, та острови Карибського моря, Великобританія отримала статус домінуючої колоніальної держави.

Росія посилила вплив на європейські справи, отримала досвід ведення війни.

traveltu.ru

4. Наполеонівська армія

Наполеон

Французька піхота

Фузілер - основа французької піхоти. Вели бій щільним лінійним строєм. Озброєння: фузея зі штиком та шабля.

Єгер - легка піхота, діяли у розсипному строю на пересічній місцевості. Озброєння: шабля та штуцер.

Гренадер - тяжка піхота воювали щільним лінійним строєм на дуже відповідальних ділянках. Озброєння: мушкет із штиком, шабля, гранати.

Національний гвардієць - війська, що використовувалися для вартової й гарнізонної служби.

Вольтижер - війська набрані з не підходящих за зростом й віком в інші війська. Використовувалися як єгера.

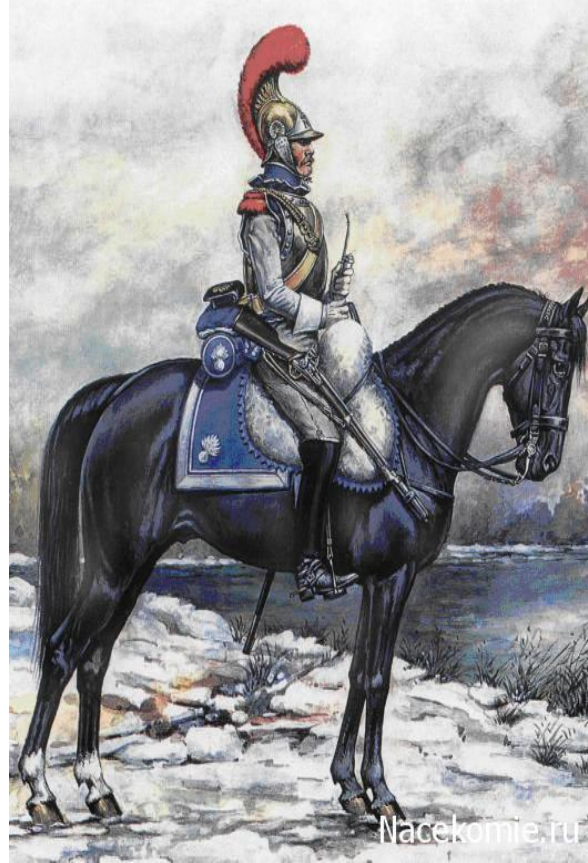

Пінер - інженерні війська. Задача - встановлення й знищення польових й фортифікаційних споруд, встановлення переправ, саперні роботи.

Легка кавалерія

Гусар – легко озброєний вершник.

Карабінер – добрий стрілок.

Єгер – влучні стрілки, озброєні легкими рушницями

Лінійна кавалерія

Драгун —
для дій як в пішому,
так і кінному строю.

Кирасір-
одягнутий
в кіраси.

Кінний гренадер —
еліта кавалерії.

Розподіл армії Наполеона

Попереду фронту та на флангах - легка кіннота і артилерія, перша лінія-розгорнутий стрій легкої піхоти, друга – батальйонні колони лінійної піхоти, лінійна кіннота в резерві.

Найсильніший удар, який наносила французька армія – це був останній удар, удар загального резерву на найважливішому напрямку на вже втомленого противника.

Метод Наполеона: маса наступає не на ворога, а повз нього, обминувши ворога, Наполеон повертає армію та перекриває йому шлях до відступу, битва проходить з перевернутими фронтами, найбільш ризиковано для обох сторін, так як відсутні шляхи до відступу

Дякую за увагу!